

der stad uit
in ontbinden
Babylonische
in den grond
ijdschap van
gna's gewik-
van den be-
die het spij-
lan K.

et, dat ook
doen in de
open; maar
maken met
in sagen en
Coelestinus

eweert, dat
even te zijn
t deze kun-
t de steeds
ongeloof en
er de Room-
— waar de
— dat ons
overbodige

22.
n van Prof.
ntwoord uit:

e Heraut".

OGIE,

LOGIE?

ze, 18 Oct.
logmatiek en
van 4 Oct. —
nadere toe-
den dan ook
hetgeen de
nadere toe-
unnen lezen.
verzoek der
de doen zien,
den nieuwen
Maandblad.
Maandblad
p dat onder-
ingen. 't Zal
u nu al vast
stand berust,
erden van die
en voor uwe

gij van een
krijgt het al
eden tot de
armede werd
Waarmede?
" geprezen,
en " dat op
kon zijn van
elische Theo-
gen, dat die
geheel juist
drdaan niet
as. 't Heb
t tegen heb
heologie wil
eel overeen-
het uit het
ik volstrekt
e Theologie?"
llen van de
woord van
ijk zóó ge-
ieder lezer
gij een niet-
en. Welnu,
t geheel de
matiek moet
komen met
heologie, en
de Kerken
e H. Schrift.
belijden. Of
de Dogma-
en in de
? Gij laadt
oormed be-
en.

ek de leer
het stand-
geschriften,
strijdt ech-
de bron, de
eenige rich-
nis die oet
is juist on-
komt niet
te stellingen
der Schrift
den. (Stel-
gens de Be-
p?" Voeg
aan Exege-
soeten tot-
tijden der
7, plus de
onderteeke-
lens Woords
heol. Me
ordeeld kan
ehelijk niet

oe te stem-
onderlinge
God zelf
hts worden
kunnen wij
gij mij dan
e onder-
en van den
doet uitko-
niet over,
of lit zelf ons
d." Daarin
u. of dit
penbaard?
anders dan
de God zelf
dogmatia
t zoo vele
ift? Dat nu
epaling en
telling een
daarnaar
ft, immers
n alle her-
en dis-
s mij stipt

Over „met zoo vele woorden“ kan dan tus-
schen ons geen strijd zijn. Ook beweer ik niet:
dat alle terminologie, die niet rechtstreeks aan
de Schrift zelf is ontleend, moet worden afge-
keurd;“ hoe komt ge er toch aan, zoo iets op
mijn naam te stellen en te herauten? Ik weet
zeer wel, dat er dogmatische termen zijn, die
niet zóó in de Schrift voorkomen en nochtans
goed zijn, en door het gebruik zelfs onmisbaar
geworden; dat dit echter niet van alle z.g.
dogmatische terminologie kan gezegd wor-
den, weet gij ook wel. In het referaat en
in het debat kwam ik op — en daartegen zal
ik D. V. steeds luider getuigen — tegen het
gebruik van Schriftwoorden en termen in een
anderen zin dan ze in de Schrift hebben. In
dat verband sprak ik ook van „eewige recht-
vaardigmaking“. De Schrift spreekt van recht-
vaardigmaking, maar nergens voegt zij recht-
vaardigmaking en eeuwig samen. Ook tegen hen
die daarop antwoorden: ja, maar met „eewige
rechtvaardigmaking“ bedoelen wij: de recht-
vaardigmaking in Gods besluit — zeg ik: gij
spreekt anders dan de Schrift; de schepping
b. v. behoort ook tot den inhoud van Gods
besluit, en nochtans zoude gij niemand toe-
staan, te spreken van „de eeuwig schepping“.
't Komt niemand toe, de taal der H. S. te
verbasten, of te verbeteren. Gods wet ver-
dielt het „verkeeren“ van een woord des men-
schen, en verbiedt het krenken van titel of
jota der woorden Gods. De Schrift spreekt ook
van de roeping, uitgaande tot de dooden, tot
alle creaturen; ieder die leert, dat het Evangelie
niets met de dooden van doen heeft, dat de
bediening des Woords alleen voor de reeds
levend gemaakte tot zegen kan zijn, om hen
tot bekering te brengen enz., wijkt af van de
taal der Schrift, en leert ook zekelijk anders
dan de Schrift. Dat mag in een Gereformeerde
Kerk niet stilzwijgend worden aangehouden en
aangezien.

Gij beschuldigt mij van „insinueren“, omdat
ik opkwam tegen de leerling, dat dooden niet
moeten worden geroepen tot geloof en beke-
ring, omdat dooden niet kunnen hooren enz.
Hoe is het mogelijk? Weet gij alleen dan niet,
dat in en buiten menige gemeente geklaagd
wordt, dat de bedienaar des Woords alleen tot
wedergeboorten zich richt, en hoe dat niet
prediken van den weg der zaligheid aan nog
onwedergeboorten bondelingen, verband houdt
met de leer van veronderstelde wedergeboorte
bij den Doop, of eeuwig rechtvaardigmaking,
enz.? Ellieve, waarom mag daarover niet ge-
sproken worden in een samenkomst van broe-
deren? Dat ik ook kerkelijke behandeling van
de leersverschillen, „die heden ten dage de een-
heid van de Gemeenten krenken en bedreigen“,
gewenscht ja, noodig acht, kunt gij in de Sate
stelling lezen. 't Vrees echter, dat de herinne-
ring aan de Gen. Synode van 1896 menigen
die deze overtuiging deelt, huiverig maakt
voor een nieuwe poging om bezwaren tegen
de leerling en leer van dezen of genen in
kerkelijke behandeling te brengen. Wat gij
nu daarover zegt, geeft eenige hoop dat
De Heraut, in casu, in 1905 een an-
dere houding zal aannemen dan in 1896.
Om u te doen zien, dat ik niet „insinuerde“,
toen ik sprak van opofferen aan het systeem,
van duidelijke nitspraken der Schrift, zooals:
dat wij doode zondaren moeten roepen tot
geloof en bekeering, wil ik u wel eenige lectuur
aanwijzen; leest dan o. m. het verslag van de
C. F. Conf. in 1900, en de daarna geschreven
art. van Dr. H. Bavinck, in De Basiss, getiteld
Roeping en Wedergeboorte, ook afzonderlijk uit-
gegeven; de laatste jaargangen van De Frije
Kerk; mijn „Bewaar het paand u toebetrouwd“,
het nog niet behandeld, veel min weerlegd,
bezuurschrift van Bedum. Ook Kerkbode's
kunnen u dienen; niet het minst de loopende
jaargang van de Gron., de Friese en de
Geld. kerkbode. En, wilt gij dichter bij huis
aan 't onderzoeken, lees dan No. 949 van
De Heraut.

Hebt gij de Geld. kerkbode van Zaterdag j.l.
gelezen? Wat dunkt u dan van deze regelen:
„Dat de wedergeboorte tot stand gebracht
wordt door den Heiligen Geest, door middel
van het geschreven Woord, d. i. door de heilige
Schrift en (gelezen of gepredikt) kunnen wij
onmogelijk aannemen.... Op den dooden
zondaar kan dat levende Woord geen werking
doen...“ Is dat nu overeenkomstig, of tegen
de duidelijke nitspraken der Schrift en der
Bijbelgeschriften? Verder zegt de schrijver:
„Het gaat in zekeren zin altijd door het Woord;
maar met onderscheiding. In de verkiezing
door het Woord der welbehagens; in de weder-
geboorte, d. i. in de roeping en in het komen tot
geloof en bekeering, nooit zonder het geschreven
Woord.“

Bewijs uit de Schrift? Zie, de red. verklaart,
dat niet te kunnen geven, geen enkelen tekst;
maar hij komt er toe door „de ware logica“,
het „geheilig denken“... „Dan is het het
geheilig denken, punt van uitgang nemende
in hetgeen geopenbaard is; verder denkt en
redeneert die, onder de leiding der H. Geestes;
zij bouw op de fundamente door God zelf
gelegd; en zoo wordt opgebouwd dat geheel
systeem der Goddelijke waarheid, die uitmaakt
den troost in het leven en de zaligheid in het
sterven.“

Zoo wordt het eene logische, d. i. redelijke
godsdienst —
En zoo — zou ik zeggen — wordt de Schrift
en de Gemeente Gods overgeleverd aan het
subjectivisme van ieder die beweert, dat „ge-
heilig denken“ te zijn gekomen tot zijn systeem.
In plaats dat uit de Schrift „de samenhang der
dogmata“ wordt opgespoord, „inzonderheid
lettende — zie stelling 3 — op het organisch
karakter der H. Schrift en de betekenis van
elk lid en elke verbinding der leden in het
lichaam des Woords“ — dient dan de Schrift
den dogmatismen om „punt van uitgang te nemen
in hetgeen geopenbaard is“, en vandaaruit denkt
en redeneert zoo'n „geheilig“ denker en dog-
matismen al verder en verder, en zoo maakt hij
zijn systeem. Oordeelt ook gij niet, dat het
subjectivisme het grootste gevaar is voor theolo-
gie en kerk; houdt gij zulk een „logisch“
subjectivisme minder gevaarlijk dan het subjec-
tivism der mystieken c. a.? Met zulk een „punt
van uitgang“ en „geheilig denken“ kan men
zeer ver weg dwalen; o. a. zal geen „Ethische“
er tegen kunnen hebben.

(Slot volgt.)

Uit de Pers.

Dr. Wielenga geeft in het Weekblad voor de
Gereformeerde Kerk van Arnhem een populair
uitleg van ons Doopsformulier, die en
door zijn en door inhoud den lezer pakt.
Lees bijv. deze proeve, waarin een verklar-
ing wordt gegeven van de eerste woorden van
ons Doopsformulier:

Wij zijn buiten het paradijs!

Deze klacht klinkt weemoedig dan die andere:
Wij zijn buiten den hemel. Want de hemel ligt
verre ons als een ideaal, dat nog wenkt, terwijl het
paradijs achter ons ligt, als een verloren besting.
Het is hier juist de herinnering, die schuldgevoel en
heimwee tot een ontroerende gewaarwording samen-
mengt. De gedachte aan het paradijs, is als die
van een verarmd gezin, dat vroeger weelderig
dagen terugdroomt Onze verbinding tot het paradijs
is als die van een weggejaagde koningsfamilie, die
nu buiten het paleis hongerig omwerft en bij het
naderen van den ingang door lakelien als bedelaars
zoude worden weggejaagd.

Zoo hebben de engelen, onze vroegere dienst-
knechten, ons den terugkeer tot het paradijs betwist.
En zij waren nog de ontferde koningskinderen af,
indien zij van buiten het oude paleis binnensluipen
willen.

„Zodra wij“, zegt ons formulier, „in het rijk Gods
niet kunnen komen, tenzij wij vanniens geboren
worden.“
Ja, ons formulier zegt het nog scherper en ver-
nederender, dan wij het zoeven in beelddruk
hebben gesegd. Niet te kunnen toch is veel erger
dan niet te mogen. Want, is het droevig door de
hemelsche politie zich den toegang tot het rijk Gods
te zien ontzegd, smartelijker nog is de wetenschap:
zoo diep den ik gevallen, dat ik, al kon ik van
elders inklimmen als een dief, mij in dat rijk niet
meer thuis zou voelen. Ik moet een ander mensch
worden en anders zal ik in den hemel nog ramp-
zalig zijn.

Ik, de geestelijke proletariet, zoo temidden van
die weelde en reinheid zóó verlegen zijn, dat ik
liever in het vuile krot mijner armoede en in het
pesthol van mijn zondig leven, waaraan ik mij ge-
wend heb, weer wonen en lijden zou.

Dat hier van rijk Gods wordt gesproken, doet
dat waarheid nog in helderder licht verschijnen.
Het rijk Gods, toch is iets anders dan de hemel,
en ook niet hetzelfde als paradijs. Het paradijs is
de aardse woonstee van den volmaakt en mensch
gewest, die onherroepelijk in den zondvloed ver-
zwolgen is. De hemel is de woonstee Gods en der
engelen, op den eersten dag geschapen en tot dus
ver bestaande als het zalig oord, waar ook de ge-
storven zielen den dag der toekomst van Christus
verwachten. Terwijl het rijk Gods de aanvankelijke
vernieuwde heerschappij Gods in deze zondige we-
reld is, die in den dag der dagen haar voltooiing
en schitterende openbaring vinden zal.

Houdt men deze onderscheiding vast, dan springt
de kracht der in ons doopsformulier gebezigde uit-
drukking veel sterker in het oog. De verlossing in
Christus is een Koninkrijk.

Wat is de eerste wet in elk rijk? Gehoorzamen
aan den koning. Die koning is hier Christus. Maar
voor Christus buigen, dat wil de koning juist niet.
Hij is daartoe onmachtig, omdat hij onwillig is.
Zijn onmacht is onwil. Hij wil wel de gaven van
dien Koning, maar den Koning zelf is hij vijandig.
Hij zou wel de zegeningen en rijkdommen, maar
niet de verplichtingen en eischen van dat konin-
krijk willen.

Hij mag in dat heerselijke rijk Gods niet komen, —
dat is een vreeselijk vonnis.

Hij kan in dat rijk niet komen, — dat teekent
zijn doodelijke krankheid.

Hij wil in het rijk Gods niet komen, — dit is de
climax, het ergste, want het ontmakert zijn snoode
godeloosheid.

Neen, de mensch is niet een stok en een blok,
die lijdelijk door de reddende hand Gods met zich
zullen laat. Hij slaat de reddingslijn terug, die hem,
den drenkeling, wordt toegeworpen. Hij stuurt de
koningsboden, die hem uit genade roepen om bin-
nen te gaan, met uitvluchten terug. Hij nagelt den
Zoon des Konings, die tot hem komt aan het kruis.

Dat doet niet een steen of een stronk, maar een
aan dat koninkrijk vijandig wezen. Een wezen, dat
niet slechts lijdelijk maar veel meer nog actief
(werkend) is in de zonde.

Er blijft dus maar een middel open, om den
zondaar als burger in dat rijk te doen wonen. Dat
hem de toegang tot dat rijk wordt ontzegd is niet
genoeg. Het is niet genoeg, dat hij genadig wordt
den toegang binnen te treden. Hij moet door een
hoogere, geestelijke, Goddelijke macht gedwongen
worden om in te gaan. Bij het recht, moet hij ook
de persoonlijke hoedanigheden ontvangen, om bin-
nen te willen gaan. Met andere woorden: hij moet
een geheel ander mensch, hij moet vanniens ge-
boren worden.

Voorwaar, voorwaar zeg ik u: tenzij dat iemand
wederom geboren wordt, hij kan het koninkrijk
Gods niet sien (Joh. 3: 3).

Hier raakt het formulier de hartader van de leer
des doops aan. Want, gelijk het avondmaal het
sacrament der bekeering en heiligmaking is, zoo
is het sacrament des doops het sacrament, dat ons
spreekt van de wedergeboorte.

De wedergeboorte is de ontvonding van den
doop. De doop heeft ten doel haar af te beelden
en te verzeelen.

Wat die wedergeboorte is, weten we niet.

We kunnen van dit wonder „schematische stemmen“,
immers de natuurlijke geboorte, het ontstaan van
het leven, is nog een onopgelost geheim, zelfs voor
de wetenschap met haar X stralen. En nooit zal
zij ons het raadsel verklaren, dat een denkend crea-
tuur uit stoffelijke cellen wordt opgebouwd.

Wat zullen wij dan van dat wonder aller won-
deren, de wedergeboorte, zeggen?

Alleen wat de Schrift er ons van zegt en wel dit:
dat het de instorting is van het eerste levensbeginsel
door den Heiligen Geest. Die Geest is de Vader, de
oorsprong, van den nieuwen mensch. Echter niet
zóó, alsof door de wedergeboorte de lijdheid, de per-
soonlijkheid van den mensch eerst zou worden ver-
nietigd, en er dan een heel nieuw wezen zou worden
geschapen. Dan zou het geen wedergeboorte zijn.

Wedergeboorte is herschepping, dat is vernieuwen
van het oude. Saulus en Paulus zijn twee verschil-
lende beginsels, maar het is hetzelfde subject (per-
soon), dat die twee beginselen achtereenvolgens
doorleefde.

De Dooperschen spreken van denouden mensch als
van een vreedmeling, met wien zij niets meer hebben
te maken. Paulus spreekt van zijnouden mensch
altijd persoonlijk. Hij zegt: ik was een vervolgder der
Gemeente. Zoo moeten wij dus de in drukkingen
en nieuwe menschen, verstaan. En ook dat ra-
dicaal (tot den wortel doordringend) gezegde: „Zoo
dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw
schepsel; het oude is voorbijgegaan, niet, het is alles
nieuw geworden“ (2 Cor. 5: 17).

Welk een majestueuse belijdenis is dit: steni-
wij vanniens geboren worden! tegenover de wereld
met haar verlaten Socratische leer, alsof het goede
weten, ook is het goede te doen. Wat is men ge-
vorderd met het stichten van scholen, waar, buiten
de leer der wedergeboorte om, in de kinderen het
goede ontwikkeld zou worden? Een onlangs in de
bladen gegeven statistiek (statelichmatige becijfering
toonde aan, dat in een tijdverloop van twee maan-
den deze jaars zo moorden of moordaanlagen
waren gepleegd in ons kleine landje. Dat is om
den anderen dag één. En de leerplichtig zal dit
niet beter maken. Ontwikkeling? uitnemend!
Maar als ge het goede hart ontwikkelt, krijgt ge
nog boosere hart. Hoe groter geest, hoe groter
best. Beschaving? — kostelijk! Maar als ge van
een distel alle bladen afsnijdt, houdt ge nog een
distel over.

Laat ons christelijke gedoopte Nederland weer
naar het oude doopsformulier luisteren.

Tenij wij vanniens geboren worden!

Ge ziet het in de praktijk van het leven. De jenever-
zwelger weet, dat hij zijn lichaam schaadt, zijn ziel
verwoest, zijn huis ondergraft, — hij kan tegen uw
logische redeneering, dat hij dwaas doet, geen tegen-
gronden te stellen. En toch — hij drinkt! Het nieuwe
hart heeft hij niet, maar de oude hartstocht houdt
hem gevangen.

Ge bewijst den mensch met zijn historisch geloof,
dat God geen lust heeft in zijn eeuwigen dood, maar
daarin, dat hij zich bekeert en leve. God heeft het
immers zelf met een eed bezworen. Ge slaat den
twijfelaar alle barieren uit de handen dat Gods
genade grooter is dan zijn zonde, dat het aanbod
der verlossing waarachtig is, en toch — hij ontkeert
niet, dat gij de waarheid spreekt, maar zich de ver-

lossing toeigenen kan hij niet. Hij weet het wel,
maar hij blijft bidden staan.

Paarom geldt van het Goddelijk rijk, wat reeds
in het aardse waar is: onderaan van Koningin
Wilhelmina is hij, die binnen de grenzen van het
rijk geboren is. Maar met dit onderscheid: in het
rijk van Wilhelmina kan men ook bij uitzondering
oerdaan worden door immigratie (landverhuizing
en naturalisatie) het toekennen van rechten als
burger aan een vreemdeling; maar in het rijk van
Christus niet.

Alleen wie in Zion geboren is, is de ware burger
van Zion.

Een andere weg ter zaligheid is er voor het kind des
toorns, dat in zonden ontvangen en geboren is niet.

Op deze wijze wordt de gemeente werkelijk
ingeleid in den schat, dien zij in haar Doops-
formulier bezit. Juist omdat het Doopsformu-
lier zoo vaak gehoord wordt, glijdt zijn sobere
en toch zoo rijk geloofstaal vaak langs het oor
heen en verstaat de gemeente nauwelijks wat
onze Kerk daarin aangaande den doop belijdt.
Daaraan is het te wijten, dat de betekenis van
dit Sacrament zoo weinig wordt begrepen. Wie,
zoo als Dr. Wielenga, den inhoud van ons
Doopsformulier in de taal en gedachtegang
van de kinderen onzer eeuw weet om te zetten,
bewijst niet alleen een dienst aan onze liturgie,
maar bouwt de gemeente tegelijk op in de
kennis van wat God de Heere in de teeken-
en zegelen Zijns verbonds ons schenken wil.

Officiële Berichten.

Vergadering van de classis Harder-
wijk te Ermelo, den 12den No-
vember 1903, gewone tijd.

Agendum: 1. Opening der vergadering. 2. On-
derzoek der credentiebrieven. 3. Aanwijzing
van het Moderamen. 4. Notulen der vorige
vergadering. 5. Rapporten kerkvisitatie en Zen-
ding. 6. Ingekomen stukken. 7. Inning der
collecten. 8. Instructies. 9. Rondvraag art. 41
D. K. O. 10. Deputaten. 11. Regeling der
vacaturebeurten. 12. Aanwijzing der roepende
kerk. 13. Rondvraag. 14. Korte Notulen.
15. Sluiting.

SIBERMA, Preside.

B. VALTEMA, Scriba.

Kort verslag van de classe Amers-
foort, 13 October 1903.

1. Opening door den praeses, Ds. Gispens van
Baarn.

2. Voor kennisgeving aangenomen en ingeko-
men schrijven van de classe Tiel.

3. Approbatie der stukken van Ds. J. Koppe te
Ierseke tot zijne bevestiging in de kerk van Bun-
schoten-A.

4. Benoeming van deputaten voor 1904.

5. Scriba: Ds. M. de Bruyn te Oud-
Loosdrecht.

6. Quaeator: Oud. H. Koning te Amersfoort.

7. Archief bewaarder kerk Amersfoort A.

8. Voor approbatie van attesten, de kerkera-
den Amersfoort A en B.

9. Voor kerkvisitatie: Ds. A. M. Donner, Ds. W.
den Hengst, sec. Ds. H. Teerink, Ds. W. H.
Gispens;

10. Voor examina: Ds. W. den Hengst;

11. Voor samenwerking der Geref. diaconien
binnen de classis voor verpleging van on-
minvermogende krankzinnigen: Ds. W. H.
Gispens, oud. G. Schimmel en diaken G. v. d.
Woerd;

12. Voor art. 13 D. K. O.: Ds. W. den Hengst;

13. Voor de kas en predikanten binnen de
classis: Ds. A. M. Donner;

14. Voor de Theol. School: Ds. A. M. Donner;

15. Voor de Theol. Fac. V. U. te Den Hengst;

16. Voor de zending: Ds. W. H. Gispens; sec.
Ds. A. M. Donner;

17. Voor de studentenkas: Ds. H. Teerink;

18. Voor de hulpebehoevende kerken: oud. E.
J. van Ommen.

5. Renswoude zal geldend worden in No-
vember door Ds. Donner en in December door
Ds. den Hengst, en Maartensdijk in November
door Ds. de Bruijn en in December door Ds.
Bolwijn.

6. De kerk van Veenendaal zal de e.v. classis
samenroepen tegen den 2den Dinsdag in Ja-
nuari 1904.

A. M. DONNER, Scriba.

Kort verslag van de vergadering
der classis Dordrecht, gehouden
29 Oct. j.l. te Dordrecht.

1. De praeses Ds. Bruin laet zingen Ps. 95: 1,
leest Ps. 99 en gaat voor in gebed. Als scriba
wordt aangewezen Ds. Groenewegen, als assessor
Ds. Brouwer.

2. Uit het onderzoek der cred. brieven blijkt
dat alle kerken wettig vertegenwoordigd zijn,
behalve die van Barendrecht: spoedig echter
leveren de afgevaardigden deser kerk hun cred-
brief in.

3. De praeses richt een woord van welkom
tot Ds. Bos van Slidrecht, die voor het eerst
ter vergadering aanwezig is.

4. De notulen der vorige vergadering werden
voorgelezen en na een enkele opmerking goe-
dgekeurd en vastgesteld.

5. De kerk van Antwerpen krijgt 5, die van
Strijen en Puttershoek ieder 6 vacaturebeurten.

6. Rapport van deputaten in zake een tucht-
zaak te Bolnes; de beide conclusien in dit
rapport vervat worden aangenomen.

7. Deputaten ad hoc deelen mee dat zij
approb. hebben verleend aan de stukken van
Ds. Bos, tot zijn bevestiging in de kerk van
Slidrecht; tevens dat zij acte van losmaking
hebben verleend aan Ds. Brouwer, die naar
Harmelen vertrekt.

8. De praeses richt een woord van afscheid
tot Ds. Brouwer, dat door Z. E. w. wordt be-
antwoord.

9. Verslag van deputaten van de ineen-
smelting van de Geref. kerken A en B te
Dordrecht.

10. Verslag van deputaten voor de Zending;
wegens vertrek van Ds. Brouwer wordt Ds.
Hagen in diens plaats benoemd als penningm.
der Zending's deputaten.

11. Het ingekomen schrijven van de classis
Tiel inzake de losmaking van Ds. Van Giffen
wordt voor kennisgeving aangenomen.

12. Ds. Van Dam wordt aangewezen als
consulent van de kerk te Strijen en Ds. Hei-
dema als consulent van de kerk te Puttershoek.

13. Onderzoek naar art. 41 D. K. O. De
kerk van Barendrecht vraagt in één, en de kerk
van Heinoord in twee gevallen om bevestiging
van de tweede trap van censuur. Toegestaan.

14. Het voorstel van de deputaten tot her-
ziening van de regeling van het peremptoir
examen wordt aangenomen.

15. Regeling inzake de steun van hulpe-
behoevende kerken.

16. De kerk van 's Gravendeel zal de vol-
gende vergadering bijeen roepen.

17. Ds. Vonckenberg sluit de vergadering met
dankzegging.

In naam en op last der classis,
E. A. GROENEWEGEN, Scriba.

Buitenland.

Duitsland. De Gereformeerde
Bond.

Het is reeds lang geleden, dat wij iets om-
trent dezen bond mededeelden. Een verslag
van hetgeen door dien bond van Aug. 1901—
Aug. 1903 gedaan werd, opgesteld door den
bekenden Elberfeldschen predikant Calaminus,
geeft ons aanleiding, het volgende daaromtrent
mede te deelen.

Voor tien jaren deelde een Gereformeerde
op de Bondsvergadering mee, dat een van de
mannen, die een hoog kerkelijk ambt bekleedt,
uitgesproken had: „De Gereformeerde gemeenten
zijn nu eenmaal aan het uitsterven; daaraan
is niets te veranderen.“ Hij voegde er echter
aan toe: „Wij zullen niet sterven, maar leven,
en de werken des Heeren verkondigen.“ Op de
jongste vergadering van den Bond, kon men
na tien jaren getuigen, dat men wel niet met
vroolijken moed, maar in het geloof aan de
macht en de genade Gods, die aan de Gere-
formeerde belijdenis in Duitsland een plaats
gegeven en tot hertoe bewaard heeft, dit laatste
woord kon herhalen.

Er behooren tot dezen bond de volgende
kerkelijke vergaderingen: 1. De Synode der
Gereformeerde gemeenten in Oost en West-
Frisen. Welke gevormd wordt door elf ge-
meenten. 2. De Synode der Gereformeerde
Gemeente in Rechts Rijn Beieren met 7 ge-
meenten. 3. Het consistorium van Straalsburg
met 8 predikantsplaatsen. Daarbij hebben zich
52 kerken bij den bond aangesloten en de vol-
gende verenigingen: 1. de Coetus der Oost-
Frische predikanten, 2. de „Zweigenverein“
van Elberfeld—Barmen. 3. De vereniging tot be-
vordering van de uitgaven van Gereformeerde
geschriften. 4. De conferentie van de vrienden
van den Gereformeerden Bond in het vorsten-
dom Lippe. 5. De vereniging van Duitse
Hugenoten, 15 gemeenten omvattende, waarvan
5 zich reeds als kerken bij den Bond hebben
aangesloten. 6. De vereniging der Duitse
Gereformeerden te Maagdenburg. 7. De vereeni-
ging van de Gereformeerden te Hannover. 8.
De vrouwen hulpvereniging te Elberfeld. 9.
De Gereformeerde Conferentie van Rijnland en
Westfalen. In het geheel zijn aan den Bond
87 kerken aangesloten. Sedert 1901 kwamen
er 12 bij.

De bond onderhoudt de gemeenschap met
zijn leden, door het uitgeven van het bericht
over de handelingen der bondsvergadering en
ook door vergaderingen van het moderamen in
den tijd tusschen de twee vergaderingen van
den Bond, aan welke vergaderingen samen-
komsten met de plaatselijke kerk verbonden
zijn. De voornaamste bond van gemeenschap
wordt gevormd door de Reformierte Kirchen-
zeitung, het orgaan van den Bond. De vereeni-
ging tot het uitgeven van Gereformeerde schrif-
ten heeft in het afgelopen tweejarige tijdperk,
de volgende geschriften uitgegeven: „Bloe-
meling uit de brieven van Calvijn“, vertaald door
Marie von Born, gravin van Isenburg en Ba-
dingen te Meerholz. „Wet en Genade“, van
pastor Buchholz te Essen; „Calvijn, tractaat
over den kinderdoop“, vertaald door hulppredi-
ker Rotschild te Keulen, een geschrift dat
weltra uitverkocht was. „Levensbeeld van
G. D. Krummacher“, eveneens door Rotschild,
en eindelijk een „Catalogus van Gereformeerde
geschriften“, weder van Rotschild. De vereeni-
ging laat in den winter een reeks voordrach-
ten houden, die steeds goed bezocht worden.

De Elberfeld—Barmen Zweigenverein houdt zich
voornamelijk bezig met verzameling van geld.
De Gereformeerde conferentie voor Rijnland en
Westfalen houdt om het half jaar een vergade-
ring, die door ongeveer 80 leden bezocht wordt.
De conferentie van de vrienden van den Gere-
formeerden Bond in Lippe, heeft zich ten doel
gesteld de bevordering van het Diaconenhuis te
Detmold, en van het Zondagblad van Lippe.
Er werd ook nog gemeld, dat den 24sten No-
vember 1901, te Hildesheim een vergadering
van Gereformeerde burgers plaats vond, welke
besloot in den wettelijken weg een gemeente te
stichten. Op Paschen 1903 kon reeds voor het
eerst het avondmaal worden gevierd. Den 24sten
April 1903 werd de eerste predikant der ge-
meente bevestigd.

De volgende bladen bevorderen het doel van
den Gereformeerden Bond, behalve de Reform.
Kirchenzeitung, de Neue Reformierte Kirchen-
zeitung te Berlin, das Reformierte Wochenblatt
te Elberfeld, der Pilger te Elberfeld, das Lip-
pische Sonntagblatt te Lage, der Einige Tröst
te Hannover, die Gedächtnisblätter des Deutschen
Hugenotenvereins te Maagdenburg, die Franzö-
sische Kolonie te Berlin, das Deutsch Reform-
ierte Gemeinblatt te Maagdenburg.